

SAMARBEID OM ETISK
KOMPETANSEHEVING

6 trinnsmodellen for etikkrefleksjon som verktøy i pasientsikkerhetsarbeid

Pasientsikkerhetskonferansen 2022

24.11.22

SAMARBEID OM ETISK
KOMPETANSEHEVING

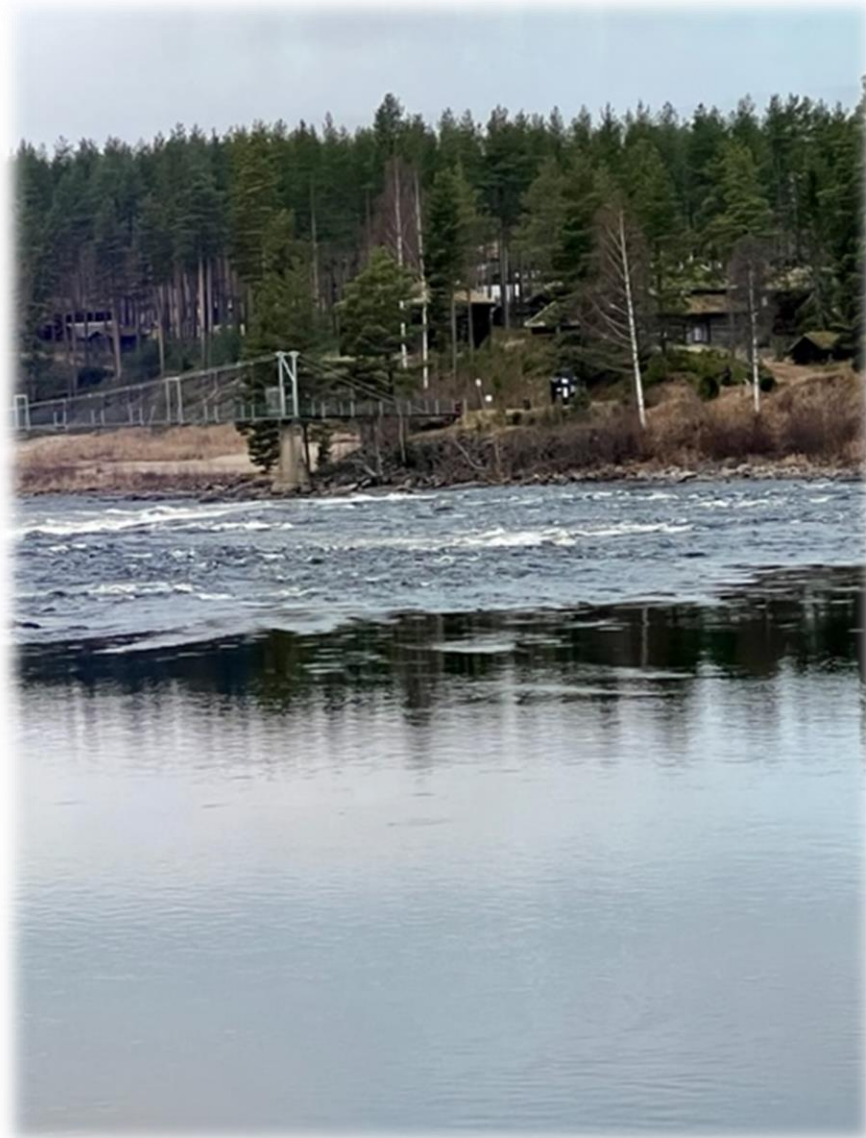

Foto: Hanne Hollekim

Etisk kompetanse:

- *Persepsjon:* Identifisere etiske dilemmaer og problemstillinger i ulike situasjoner
- *Refleksjon:* Å kunne overveie sakens forskjellige sider, egen tilnærming og mulige handlingsalternativer
- *Aksjon:* Håndtere den etisk problematiske situasjonen i praktisk handling

6-trinnsmodell for etikkrefleksjon

Senter for medisinsk etikk / Etikksatsingen i KS

TRINN 1: DET ETISKE PROBLEM / SPØRSMÅL:

TRINN 2: FAKTA	TRINN 3: BERØRTE PARTER	TRINN 4: VERDIER, PRINSIPPER OG LOVVERK		TRINN 5: HANDLINGSMULIGHETER
Fakta som mangler:	Hvem er de berørte parter og på hvilken måte er de berørt - Hva er viktig for de ulike partene og hva er deres syn på saken?	<ul style="list-style-type: none">• Hvilke verdier/prinsipper aktualiseres eller utfordres?• Skjulte verdier?• Foreligger det en verdikonflikt? – Mellom hvilke verdier/prinsipper?	Hva sier lover og retningslinjer som ev. aktualiseres?	

TRINN 6: HELHETSVURDERING. HVILKET HANDLINGSMULIGHET ER BEST, ALT TATT I BETRAKTNING:

VEILEDER

TRINN 1: DET ETISKE PROBLEM / SPØRSMÅL: *Her beskrives kort problemet i et spørsmål. Start gjerne med ordet «BØR...»*

TRINN 2: FAKTA	TRINN 3: BERØRTE PARTER	TRINN 4: VERDIER, PRINSIPPER OG LOVVERK		TRINN 5: HANDLINGSLTERNATIVER
<p>SKRIV NED FAKTA</p> <p><i>Gruppedeltakerne kan stille utdypende /oppklarende spørsmål om fakta hvis behov.</i></p> <p><i>Hva sier kunnskapsgrunlaget oss?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Hvordan påvirker annen spesifikk fagkunnskap saken? Relatert til eks: funksjon, adferd, forventet forløp og symptomer osv?</i> <i>Hva har man gjort hittil?</i> <p>Fakta som mangler: <i>Er det noen relevante fakta vi ikke har?</i></p>	<p><i>Hvem er de berørte parter og på hvilken måte er de berørt - Hva er viktig for de ulike partene og hva er deres syn på saken?</i></p> <p><i>Eks.: Pasient, pårørende, medarbeidere, andre?</i></p> <p><i>Hvordan opplever de ulike parter situasjonen? - Hva står på spill for den enkelte?</i></p> <p><i>Hvordan blir den som opplever det etiske problemet selv berørt?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Hvilke verdier/prinsipper aktualiseres eller utfordres? Skjulte verdier? Foreligger det en verdikonflikt? – Mellom hvilke verdier/prinsipper? 	<p>Hva sier lover og retningslinjer som ev. aktualiseres?</p>	<p>Hvilke mulige handlingsalternativer finnes?</p>
		<p><i>Eksempel 4 etiske prinsipper for helseetikk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Rettferdighet,</i> <i>Ikke-skade-prinsippet,</i> <i>Velgjørenhet,</i> <i>Selvbestemmelse/medbestemmelse</i> <p><i>Andre verdier?</i></p> <p><i>organisasjonens kjerneverdier?</i></p> <p><i>Hvis verdikonflikt: hvilke verdier kommer i konflikt og på hvilken måte?</i></p> <p><i>Hvilke skjulte verdier (eks tradisjoner, vaner og antagelser kan tenkes å påvirke våre valg og holdninger?)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <i>Aktuelle lover og forskrifter, f.eks pasientrettighetsloven, lov om helse- og omsorgstjenester, helsepersonelloven osv.</i> <i>Serviceerklæringer, etiske retningslinjer,</i> 	

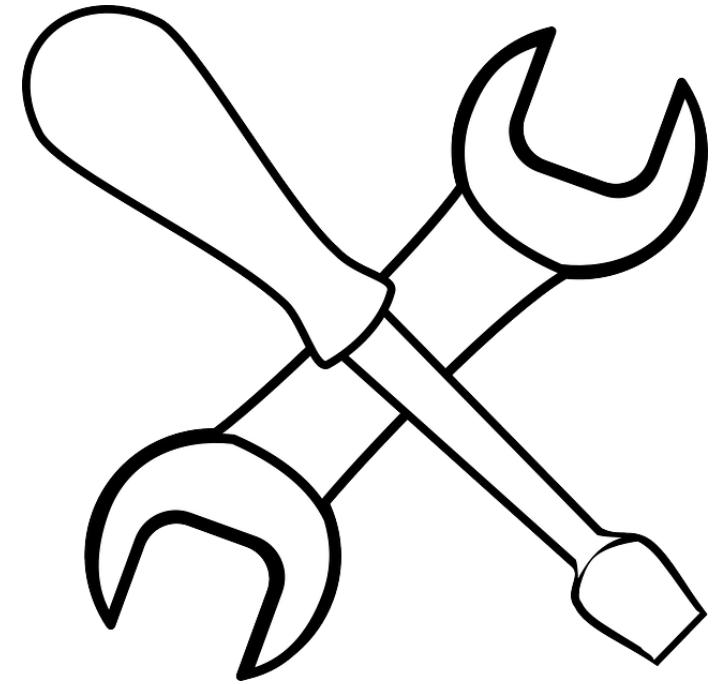
TRINN 6: HELHETSVURDERING. HVILKET HANDLINGSLTERNATIV ER BEST, ALT TATT I BETRAKTNING:

Helhetlig drøfting. Videre: Hvordan bør vi håndtere dette, og hvordan følger vi opp nå? Bør noe gjøres for å redusere ev. skadevirkninger?

Tips til verktøy

- [Hovedside - Verktøy og metoder](#)
- [Samleside for flere verktøy og metoder](#)
- [Åpenhet om døden – E-læring](#)
- [Etisk refleksjon \(Martin-filmene\) – E-læring](#)
- [Enklere metoder for etikkrefleksjon når tiden er knapp](#)
- [Tidligere etikkkalendere 2013- 2020](#)
- [Refleksjonshefte – Etske utfordringer knyttet til arbeidet med mennesker med utviklingshemming](#)
- [Bruk av etisk refleksjon med brukere – Film fra Larvik kommune](#)
- [Verdighets kafé etisk refleksjon med beboere på sykehjem – film fra Kristiansund kommune](#)

Etikk-julekalenderen 2022

